

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

24. Ante simulate Sancti, tandem aperte flagitiosi, fallaces in obtrudendo fictos libros, in negando suos, in corrumpendo alienos. Mendaciorum & restrictionum mentalium, Architecti peritissimi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

In lib. 2. op. imperf. f. 244.

Ibid. f. 243.

In lib. 2. cont. In lib. c. ult.

In lib. 2. op. imperf. f. 243.

cordis imaginatione fingebat. Hinc post acceptam damnationis sententiam ab Ecclesiasticis tamquam imperitis & ignavis, ad Aristotelicos & Dialecticos iudices, tamquam viros prudentia illi sives provocatio, ut non quid diceretur, sed quid consequenter diceretur, secundum Philosophiam scilicet regulas appareret. Nam inquit Iulianus, quid sit consequens, quid repugnans, quibusque concessis, quid lex inexpressibilis & reverenda, rationi cogat inferri nisi doctissimi attentissimusque non iudicat. Cujus arrogantiam retundens Augustinus: Quos, inquit, (Clericos) urbana exagitatos dicacitate vel potius vanitate contemnit, quia non possunt secundum Categorias Aristotelu de dogmatibus iudicare quasi tu qui maxime quæveris ex amen volis & Episcopale iudicium de negari, Peripateticorum posui invenire Concilium, ubi de subiecto & hi qui sunt in subiecto contra originale peccatum Dialectica sententia proferatur. Dialecticos enim contemptis Ecclesiasticis, quarebant iudices, & in ea stulta præsumptione ad finem usque perflitire. Nam in postremo opere jam morti proximus scribit Augustinus de Iuliano: *Adhuc circumspectando Dialecticos & virando Ecclesiasticos iudices.* Nam illos tanquam impe-

ritam vulgi multitudinem non valentem de disputationibus eius iudicare, alia, inquit, cervice & proterva fronte contentus. En genuinam Pelagianam indolis prolem. Quotquot enim sive olim sive nunc humana natura vires extollere & sibi quodlibet, quod est gratia, ascribere conati sunt, per dolos falsæ rationis armati sunt, & omne præsidium in humanis rationibus & Philosophia statuerunt. Idcirco, inquit Augustinus, quia intellectu difficile est, contra Ecclesiam materem vestram rationibus vestris quasi parricidalibus præiunctis debetis armari? Nam subtracto Philosophiæ subsidio totius hæresis illius ruinam esse secuturam, jam ex Augustino supra diximus. Ex quo fit ut merito omnibus qui in explicatione divinæ gratiæ humana rationis & Philosophiæ secularis filium jam pertinaciter tenent, illud quod Augustinus adiungit inculcari debeat: *Si vis vivere, noli amare sapientiam verbis, qua evanescit corpore Christi.* Ex sapientia enim, verbi factus, propria eruditionis præsumptio, scribendi præritus, magnorum voluminum multiplicatio quæ uni exiguo libello quatuor, alteri octo Iulianus reddidit, & alteri velut imperitorum delpectus consequi solet.

Prosperus Epi. ad Diomedem, Lib. 6. cont. In lib. c. 5.

Ibid.

Antè simulatè sancti, tandem apertè flagitiosi. Fallaces in obtrudendo fictos libros, in negando suos, in corrumpendo alienos. Mendaciorum & restrictionum mentallium architecti peritissimi.

CAPVT XXIV.

In Psalm. 139.

CETERVM aliud vitij genus in Pelagianorum moribus observatum est, quod ex eadem superbia radice pullulat. Cum enim vera non nitatur ad honorem & excellentiam via, fraudibus & imposturis uti solet, ut oculis hominum vel turpitudinem suam tegat, vel major quam sit esse videatur. Omnis enim superbus fictus est, ait Aug. Itaque sive facta sive scripta sive verba spectes fallacissimi esse deprehensi sunt.

Remus satis diximus. Quæ tandem in flagitiosa dedecora prorupit, astibus concupiscentiæ, vanitatis obicem superantibus. Unde Hieronymus: *Deceptis plurimos, maximeque eos qui adhaerent mulieribus, & semet se peccare non posse &c. & ad reverentiam illud propheticum: Gloriam in partibus & parturitionibus da illis Domine.* Quod respicit etiam illud quod paulo ante dixerat: *Trisilliani te discipuli diligant plurimum, de turpitudine verbum persequitur & scientia sibi temere vendicantes, soli cum solis clauduntur mulieribus, & illud eis inter coram amplexusque decantant.*

Epi. ad Cresciph. res. sincen.

*Tum Pater omnipotens fecundus imbribus æther
Conjugis in gremium lætæ descendit &c.*

In lib. 1. Dial. advers. Pelag.

NAM illa suarum virium confidentia in a liberiores plurimum conversationes tamquam sibi minime periculosas, deinde manifesta flagitia defluere solet, Deo videlicet operantem superbiam apertè turpitudine vindicante. Magna enim fuisse videtur Pelagianorum inter mulierculas conversatio & in tractandis perfectionis præceptis occupatio. De quo Hieronymus: *Verum in tanta est liberalitatis ut favorem tibi apud Amazonis tuas concites, ut alio loco scripseris, scientiam legis etiam feminis habere*

deberi, Et paulo post progressum eorum notans: *nec sufficit, inquit, tibi dedisse agniti tuæ scientiam. Ibid. Scripturarum nisi eorum voce & canticis delecteris. Tunc enim & ponis in tanto; quod & femina Deo psallere debeant, in Ecclesia scilicet.* Ecce ipsa dogmata Pelagianæ ad feminas demulcendas composita. Hinc illa Augustini in Iulianum exprobratio quod opere conjugali etiam continens nimum delectetur: *Et illa in impudentiam exclamatio: O frontem quatuordecimq; Episcoporum, & fidem quatuordecimq; castorum! Sed quid miris, si tamen eo devol-*

In lib. 5. cont. In lib. c. 12.

In lib. 4. c. 15.

co devolvantur, qui tam in carnalis illius vo-
luptatis libidine, quam ceterarum rerum tem-
poralium cupiditate nil nisi excessum culpand-
um esse arbitrantur: ipsam verò tanquam
hominibus à Deo datam & naturaliter bonam
esse laudandam? Hoc enim radicem esse Pe-
lagianæ turpitudinis satis alibi Augustinus in-
dicat, quando Iuliano exprobrans dicit:
*Quam tu cum bonam naturam dices, astute illi
semper consentiendum esse decebis ne renisu improbo
repugnetur naturali bono.* Et rursus: *Sentia,
inquit, de ista libidine iste quid liber, prædicet ut
liber, laudet quantum liber (sicut enim multis locis
significat, multum liber) ut eius si non usibus, sal-
tem laudibus Pelagianam oblectentur, quocumque
eorum proposito continentia carnalis coniugio non fru-
antur.*

Iam verò scriptis sive alienis sive suis quas
fraudes adhibuerint, unum Pelagij exemplum
demonstrando sufficit. Ei namque solemne fuit
si quid in editis à se libris displiceret alijs, at-
que erroris culparetur, perfricare frontem &

Lib. 1. cont.
Iul. c. 7.

Lib. 2. de
nupt. & con-
cup. c. ult.

Aug. lib. de
grat. Christi
episc. sur. reptos.
c. 20.

Epist. 95.

Epist. 90.
apud Aug.

Lib. 3. Dial.
advers. Pe-
lag. res. p. ut
quid quid vultis
displacere, non tuum,
sed alienum
esse contendas.

Ibid.

Hieron Ep.
ad Cresc. p.

Lib. deus. &
grat. c. 64.

Lib. 2. Re-
tract. c. 42.

*Tu autem vir honestus & verax, inquit Augusti-
nus, absulisti verba que dixi & dixisti quod ipse sin-
xisti. Redde verba mea & vanescet calumnia tua.*
Et inferius: *Quis non expectet sapientiam disse-
rentis, qui fidem cognoverit mentientis? Mentien-
tis, inquam.*

Lib. 4. cont.
Iul. c. 8.

Ibid.

Nam in comminiscendis verborum stro-
phis palliandisque mendacijs ingeniosissimi
fuerunt Pelagiani. Præbuit industria suæ spe-
cimen in Synodo Palestina Pelagius, ubi ea
usus est calliditate & successu, ut hoc etiam
ævo tanquam peritissimum mentalium restric-
tionum architectus ab hujus artis candidatis
& professoribus coli mereatur. Nam cum ei
varia dogmata tanquam Catholicæ fidei con-
traria fuissent objecta, tanta verfuita elusit
accusantium & judicantium diligentiam sive
declinando sive restringendo, sive aperte men-
tiendo, ut in errorum omnium defensione per-
manserit, & accusantes calumniatores, se verò
Catholicum esse persuaserit. Notavit olim
calliditatem istam Pontifex Innocentius: *Cum
sunt aliqua, inquit, in ipsis posita gestis, que ob-
via partim ille vitando suppressit, partim multa in se quinque
verba retorquendo tota obscuritate confudit; aliqua
magis falsa quam verâ ratione, ut ad tempus poterat
videri, purgavit negando alia, alia falsa interpre-
tatione vertendo.* Et mendaciorum quidem spe-
cimina in illa Synodo edita manifesta sunt,
quorum unum exprobrat Iuliano Augustinus:
*Sed numquid infantis, inquit, etiam si non bap-
tizentur habere vitam æternam ulla calliditate in al-
quid detorquere vel ullis solis futilibus operire potuisti?
Eos enim qui hoc dicunt non potuit apud Catholicos
iudices nisi damnare Pelagius &c.* Sed addit Au-
gustinus, quod negavit ore, corde servavit. Nam
postea scriptis libris damnatam sententiam
propugnavit.

Innocent.
Epist. ad
Cela partim ille
vitando suppressit,
partim multa in se
quinque
verba retorquendo
tota obscuritate
confudit; aliqua
magis falsa quam
verâ ratione, ut
ad tempus poterat
videri, purgavit
negando alia, alia
falsa interpreta-
tione vertendo.

Episcopos
que est 96
apud Aug.

Lib. 1. cont.
Iul. c. 5.

Sed ut Augustinus etiam hic insinuat, in eo
potissimum vulpina fallacia illius impostoris
illuxit, quod usitatis apertissimisque verbis
hæreticæ pravitatis dogmata coram iudicibus
damnando reprobaret, sed æquivocationibus,
ambiguis, cæterisque restrictionum verfu-
tibus in alienissimos sensus detorquendo, sub
ijsdem verbis hæreses tegetet. Damnavit et-
enim: *quod peccatum Adæ ipsum solum laeserit &
non genus humanum: ut peccatum originale tra-
ductum in posteros agnovisse videretur: sed
mente subintellexit, laesisse exemplo non propa-
gare.* Damnavit etiam: *Infantes esse in eo statu
in quo Adam ante pravariationem fuit; ut prava-
ricationis contagium putaretur esse confessus.*
Sed exposuit quod ille præcepti capax fuerit,
isti adhuc non sunt. His nebulis illud iudicium
se putabat illufisse Pelagius, discipuli verò ad
hoc nefas toto capite annuentes tot ab illo
Episcopos irrisos esse ridebant. De qua non
tam expositione quam compositione Augusti-
nus: *Numquid hæc dicendo verba propter aliud obre-
cta, aliter exponendo, id agit, ut se iudices non se-
fuisse demonstrat? Præterius non id efficit. Tanto enim
iudices sefellit occultius quanto exponit ista verfuitus.
quam restringendi calliditatem & aperta ver-
ba propter aliud objecta in sensus peregrinos*

Lib. de pecc.
orig. c. 16.

Nec minus industrius in interpolandis &
corrumpendis alienis verbis Iulianus fuit.

detorquendi veritatem, etiam alibi detestatur: *Quid enim vobis predest, quod nescio quas artes atque artes nescio cuius perplexitatis, infortis ne simplicitas pateant, & clara luceant? Quis enim non videat, quomodo ista illi iudices accipere po-*

detorquendi veritatem, etiam alibi detestatur: Quid enim vobis predest, quod nescio quas artes atque artes nescio cuius perplexitatis, infortis ne simplicitas pateant, & clara luceant? Quis enim non videat, quomodo ista illi iudices accipere po-

Ambiguus verbis dogmata expriment. Sub aliena persona disputant tanquam de questionibus præter fidem. Romanæ Ecclesiæ reverentiam & in omnibus submissionem simulant.

CAPUT XXV.

EODEM pertinet & illa fraudulentia, qua solebant sententias suas à Catholica fide remotissimas ambiguis verbis exprimere, & ita ambidextra subtilitate temperare, ut utrumlibet sensum admittendo, etiam oculatissimi fallerentur, cuiusmodi dexteritatem sapius Augustin. in Pelagio expertus est. Vide, inquit, latebras ambiguitatis falsitati præparare refugia, offendendo caliginem veritatis, ut ut etiam nos, cum primum ea legimus recta vel correcta propemodum gauderemus. Et alio in loco: Et ista eius verba Romanam pro magna eius purgatione transmissa tam sunt ambigua ut possint eorum dogmata præbere latibula, unde ad insidiandum proficiat hæreticus sensus &c. Itemque in Iuliano: Ita sententiam temperasti, ut & vestra & nostra posset voce defendi &c. sed qui sermone quod sentiat, nescire non possumus quomodo ista dicatis. Et hæc quidem perplexitatis arte tantopere Pelagius & omnes posteri ejus valuerunt, ut nihil tam speciosum à Catholicis de gratia prædicari posset, quin ipsidem phrasibus atque elogijs etiam ipsi uterentur, ut ex libris Fausti Regiensis, atque alijs facile animadverti potest. Ex quo nata est illa summa difficultas detegendi errores, quibus sive nunc, sive tunc divina gratia sinceritas adulterata est. Neque hoc ipsum Divum Augustinum latuit, qui in Pelagio adversariotum divina gratia principem veritatem illam detegendo posteros monuit, ne propterea statim Catholicam gratia confessionem esse crederent, quia verbis Catholicum sensum præferentibus ederetur. *Postest, inquit, Pelagius ita se latebris obscuritatis huius involvere, ut etiam is qui à sancto Amrosio conscripta possumus consentire se dicat, & ea se quoque sentire proclamet, semperque sensisse; atque ita singula cuncta exponere, ut etiam eius sententia convenire credantur.*

Eandem indolem vulpinam redolet & ista subtilitas Pelagio familiaris: quæ ut securius harclim propinaret sub aliena persona disputandas proferebat difficultates. Nimirum sic à persona sua removendo novitatis invidiam, sine periculo poterat limax in cochleam caput subducere, hinc quæ duriore censura protereretur. Observavit quidem istud artificium ejus Augustinus, sed quo spectaret, nondum animadverterat. Unde tam perverba & Christiana-

na repugnantia veritati virtum illum tam egregie scilicet Christianum omnino non sentire, sed tantum disputanda proposuisse credebat, ut adductis hinc inde rationibus, quid contra dici posset, elucesceret.

Quæ disputandi libertate ut vel ipsos Christianæ religionis cardines sibi convellere liceret, eas de quibus ipsi differerent questiones non fixas atque determinatas, sed præter fidei periculum esse discutiebant, ut videlicet, si in eis fuissent exorbitasse convelli, non criminaliter, sed quasi civiliter errasse viderentur. Sic enim Celestius Carthagine accusatus: De traduce, inquit, peccat dixi, quia mira Catholicam constitutos plures audiri destrucere, nec non & alios astrucere: licet questionis res sit ista, non hæresis. Et in libello quem Pontifici Romano exhibuit: Si quæ verba præter fidem questionis nata sunt, de quibus esset inter plerisque contentio, non ego quasi auctor alicuius dogmatis definita hoc auctoritate statui. Nempe perspicuum est, id eum egisse ista præfatione, ut si quid in ipso appareret erroris non in fide, sed in difficili questione errasse putaretur, ut ita astute invidiam hæresis declinaret. Quo prætextu à recentioribus quoque postmodum non pauca quæ vel Divi Augustini disputationibus vel Cæciliorum sanctionibus de gratia & prædestinatione definita sunt, tanquam essent non fidei dogmata, sed profundiores difficultioresque partes intercurrentium questionum, ut Celestius Papa nonnullas nominaverat, in dubium revocata sunt.

Ut verò tutius venenum suum proderent & ab ignaris serpentina fraudis hominibus securius biberetur, magnam Sedis Apostolicæ præferbant reverentiam, omniaque Romani Pontificis iudicio se submittere simulabant. Sic enim Celestius in libello seu fidei confessione quam Romæ Zozymo Papæ dedit: *Ea, inquit, quæ de prophetarum & Apostolorum fonte suscepi vestri Apostolatus offerimus probanda esse iudicio: ut si forte ut hominibus quibusdam ignorantis error obierit, vestra sententia corrigatur.* Et cum ab eodem Zozymo hoc ageretur, ut Sedis Apostolicæ litteris quæ à suo prædecessore Innocentio scriptæ fuerant, præberet assensum; *Omnia, inquit Augustinus, quæ sedes illa damnaret, se damnaturum esse promisit.* Ita tunc quidem ad tempus Pontifici fucum fecit: sed cum